

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. sausio 15 d. Nr. 21RE-45
(AG-1006/07-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Eglės Bilevičiūtės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Vestos Šliogerytės,

viešame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjos mažosios bendrijos (*duomenys neskelbtini*) Komisijoje 2025-11-20 gautą skundą dėl atsakovės Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skunde Komisijos prašo panaikinti Agentūros 2025-11-18 rašte Nr. 2025/2-13450 „Pranešimas apie sprendimo dėl lėšų grąžinimo priėmimą“ ir GL-001 formoje (toliau – Sprendimas) nurodytą sprendimą dėl 6 611,40 Eur grąžinimo ir įpareigoti Agentūrą atlikti avanso užskaitymą pagal 2025-10-10 patvirtintą galutinę veiklos ataskaitą Nr. VA-007 (likusios neužskaitytos projekto avanso dalies užskaitymą).

Pareiškėja skunde Komisijai paaiškino, kad kaip projekto vykdytoja įgyvendino projektą „(duomenys neskelbtini) dirbtinis intelektas e-komercijos rūbų paieškoje“ Nr. 02-018K-0228 (toliau – Projektas) pagal su Agentūra 2024 m. liepos mėn. sudarytą sutartį. Visos projekto veiklos buvo įgyvendintos, Agentūra, 2025-07-23 atlikusi patikrą, neatitikimų nenustatė. Agentūra 2025 m. spalio 1–2 d. atliko Projekto finansinę patikrą, pastebėjimų ir rekomendacijų nenustatyta. Agentūra 2025-10-10 pranešė, kad patvirtino galutinę veiklos ataskaitą Nr. VA-007, nustatė tinkamas išlaidas ir nurodė 6 721,80 Eur mokėtiną sumą (ši suma nebuvo išmokėta projekto vykdytojai), nurodė, kad užskaitytas 19 188,60 Eur avansas, nurodė likusią nepanaudotą avanso 6 611,40 Eur sumą. Agentūra neinformavo, kad šią sumą bus reikalaujama grąžinti, nebuvo pateikta informacija apie sprendimą dėl netinkamų finansuoti išlaidų. Agentūra tik 2025-11-18 elektroniniu paštu atsiuntė sprendimą dėl 6 611,40 Eur grąžinimo. Sprendimas nebuvo įkeliamas į INVESTIS sistemą, todėl neatitinka nustatytos privalomos komunikavimo ir sprendimų pateikimo tvarkos.

Pareiškėja nurodė, kad pažeista pareiga informuoti pagal Projektų administravimo finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237, (toliau – Taisyklės) 185–190 punktus ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnio 4 dalį – gero administravimo principas. Pagal Taisyklių 185 punktą „Administruojančioji institucija, nustačiusi projekto vykdytojo pateiktuose dokumentuose neatitikimų ar netinkamų finansuoti išlaidų, privalo nedelsdama informuoti projekto vykdytoją, išsamiai nurodydama nustatytus trūkumus, jų priežastis ir kviesdama projekto vykdytoją pateikti paaiškinimus ar papildomus dokumentus“. Prieš atliekant finansinę koregavimą ar nustatant grąžintinas lėšas Agentūra privalo informuoti projekto vykdytoją, suteikti galimybę pateikti paaiškinimus, sudaryti sąlyga ištaisyti trūkumus. Pagal Taisyklių 187 punktą „Administruojančioji

institucija negali priimti sprendimo dėl netinkamų išlaidų ar grąžintinų lėšų, kol projekto vykdytojas nėra informuotas apie nustatytus neatitikimus ir jam nesuteikta teisė pateikti nuomonę“. Agentūra neinformavo veiklos ataskaitos tvirtinimo metu, kad avansas neužskaitytas ir žadama jį susigrąžinti. Sprendimas pažeidžia įstatymo ir Taisyklių numatytą informavimo ir proceso skaidrumo pareigą, todėl yra neteisėtas.

Pareiškėja nurodė, kad Agentūra neįvykdė pareigos sužiūrėti ir užskaityti avansą (Taisyklių 147–155, 159 punktai, ypač 150.2 papunktis ir 152 punktą). Avanso užskaitymas yra administruojančios institucijos, o ne pareiškėjos pareiga. Visi mokėjimai buvo patvirtinti, todėl avansas turėjo būti užskaitytas. Administruojančioji institucija privalo vykdyti projekto finansų kontrolę, įskaitant avansų apskaitą, jų panaudojimo tikrinimą, avanso užskaitymą mokėjimo prašymuose. Pareiškėja remiasi Taisyklių 147 punktu „<...> institucija privalo užtikrinti, kad avanso lėšos būtų užskaitytos mokėjimų procese“, 148 punktu „<...> Avanso užskaitymo dydį apskaičiuoja administruojančioji institucija, ne pareiškėjas“, 150.2 papunkčiu „<...> Administruojančioji institucija negali reikalauti, kad pareiškėjas teiktų tskirus prašymus dėl avanso užskaitymo“. Agentūra privalo atlikti avansų administravimą ir jų užskaitymą pagal projekto mokėjimų eigą. Pagal Taisyklių 152 punktą avansas turi būti užskaitomas pildant paskutinį mokėjimo prašymą. Skunde nurodoma 159 punkto citata. Neužskaitydama avanso, Agentūra neįvykdė įstatyminės pareigos, todėl negali reikalauti grąžinti sumos, kurios pati neužskaitė.

Pareiškėja nurodė, kad pažeistos Sutarties nuostatos. Taisyklės yra Sutarties dalis (1.2 papunktis). Pagal Sutartį Agentūra atlygina tinkamas išlaidas, įskaitant avansą, avanso grąžinimas galimas tik jei jis nepagrįstai panaudotas, o ne dėl administracinės klaidos. Pagal Sutarties 7 skyrių Agentūra privalo vykdyti mokėjimų tikrinimą, avansų užskaitymą, informacijos apie neatitikimus pateikimą. Pagal Sutarties 9 skyrių Agentūros pareiga užtikrinti tinkamą projekto priežiūrą ir komunikaciją su vykdytoju. Agentūra neinformavo, kad avansas neužskaitytas, nors turėjo pareigą sekti finansavimo eigą. Sistemoje INVESTIS nebuvo pranešimo, todėl vykdytojas negalėjo sužinoti apie riziką. Agentūra pažeidė Sutarties nuostatas, todėl Sprendimas negali būti laikomas teisėtu.

Pareiškėja nurodė, kad pažeistas teisėtų lūkesčių principas (VAĮ 3 straipsnio 2 dalis). Agentūra patvirtino galutinę ataskaitą ir INVESTIS sistemoje pažymėjo projektą kaip užbaigtą. Tai sukūrė teisėtą lūkestį, kad avansas užskaitytas. Teisėtų lūkesčių principas saugo projekto vykdytoją nuo situacijos, kai įgyvendinančioji institucija patvirtina galutinę ataskaitą, patvirtina, kad projektas užbaigtas, INVESTIS rodo, kad įsipareigojimų nebėra, o po daugiau nei mėnesio reikalaujama grąžinti 6 611,40 Eur. Šis principas buvo pažeistas, nes projekto vykdytojas gavo Agentūros patvirtinimą, kad Sutartis baigta įgyvendinti, projekto vykdytojui buvo nurodyta, kad pagal galutinį mokėjimo prašymą mokėtina suma 6 721,80 Eur, nenurodyta, kad avansas neužskaitytas. Tai suformavo teisėtą lūkestį, kad finansavimas yra baigtas, išlaidos patvirtintos, avansas užskaitytas. Remiantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, institucija negali paneigti paties suformuoto lūkesčio be aiškių pagrįstų argumentų, kurių Agentūra nepateikė. Agentūros sprendimas dėl grąžintinų lėšų prieštarauja teisėtų lūkesčių apsaugos principui, todėl yra neteisėtas.

Skunde nurodyta, kad Sprendimas įteiktas neteisėtai (Taisyklių 189 punktą, VAĮ 8 ir 10 straipsniai). Pagal Taisyklių 189 punkto nuostatą, kad „Administruojančioji institucija visus sprendimus dėl projekto administravimo, mokėjimų, koregavimų ir finansavimo privalo pateikti projekto vykdytojui per informacinę sistemą, kurioje administruojamas projektas (pvz., INVESTIS). Sprendimai, pateikti kitomis priemonėmis (el. paštu), laikomi nepateikti nustatyta tvarka ir nesukeliantys teisinių pasekmių, kol nėra įkelti į sistemą“. Agentūros Sprendimas buvo atsiųstas el. paštu, todėl nėra laikytinas tinkamai įteiktu. INVESTIS Sprendimo nėra. Tai prieštarauja Taisyklių 189 punktui, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 8 straipsniui, VAĮ 10 straipsniui dėl sprendimų įteikimo tvarkos. Kadangi Sprendimas nebuvo įteiktas teisės aktų nustatyta forma, jis gali būti laikomas neteisėtu arba apskritai neįsigaliojusiu. VAĮ 8 straipsnis – pareiga informuoti. Agentūra neinformavo apie avanso užskaitymo būtinybę, riziką, kad avansas gali būti laikomas neužskaitytu, nepateikė konsultacijų, kurias privalėjo suteikti.

Agentūra atsiliepime prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad pareiškėja su Agentūra 2024-07-25 sudarė Projekto įgyvendinimo sutartį Nr. 02-018-K-0228 (toliau – Sutartis). Vadovaujantis Sutarties 1.1 punktu, Sutartis sudaryta siekiant įgyvendinti Projektą, kuriam Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2024 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 4-258 „Dėl finansavimo skyrimo“ skirta 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (arba) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) lėšų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Vadovaujantis Sutarties 1.2 punktu Projektas įgyvendinamas pagal Sutartį, 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuoti“ veiklos „Finansinės paskatos startuoliams ir atžalinėms įmonėms kurti DI, bloku grandinės technologijų, robotikos procesų automatizavimo produktus ir sprendimus“ projektų finansavimo sąlygų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 4-877 (toliau – Aprašas), Taisyklės ir juose nurodytuose Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas sąlygas ir tvarką. Sutartyje nustatyta, kad Taisyklės ir vėlesni jų pakeitimai laikomi Sutarties sąlygomis, todėl Projekto vykdytojas ir Agentūra privalo jų laikytis viso Projekto įgyvendinimo ir atsiskaitymo metu. Pagal Sutartį Projektui skirta iki 86 000 Eur subsidijos lėšų. Pradėjus įgyvendinti Projekto Sutartį, pareiškėja Agentūrai 2024-08-14 pateikė avanso mokėjimo prašymą, kuriuo prašė išmokėti 25 800 Eur avansą. Agentūra, vadovaudamasi Taisyklėse nustatytais avanso skyrimo nuostatomis ir įvertinusi Projekto veiklų vykdymo laikotarpį bei planuojamą pinigų srautų poreikį, šį avanso mokėjimo prašymą patvirtino ir 25 800 Eur avanso suma buvo pervesta į pareiškėjos sąskaitą. Projektui įgyvendinti pareiškėja teikė tarpines ir galutinę veiklos ataskaitas, deklaruodama Projekto išlaidas Taisyklių ir Aprašo nustatyta tvarka. Su galutine veiklos ataskaita (VA-007) pareiškėja deklaravo 26 162,98 Eur Projekto išlaidų. Įvertinus pateiktus duomenis ir išlaidų pagrindimo dokumentus buvo nustatyta, kad 252,58 Eur deklaruotų išlaidų neatitinka Taisyklių ir Aprašo reikalavimų, todėl turi būti pripažintos netinkamomis finansuoti, o likusi 25 910,40 Eur suma pripažinta tinkamomis finansuoti išlaidomis. Vadovaujantis Projekto sutartyje nustatyto finansuojamosios dalies dydžiu – 74,06 procento, pagal galutinėje veiklos ataskaitoje deklaruotas ir tinkamomis finansuoti pripažintas išlaidas buvo nustatyta, kad pareiškėjai gali būti išmokėta ne didesnė kaip 19 188,60 Eur Projekto finansavimo suma. Galutinės veiklos ataskaitos vertinimo metu nustatyta, kad pareiškėjai išmokėta 25 800 Eur avanso suma viršija pagal tinkamas išlaidas priklausantį finansavimo dydį, todėl susidarė neužskaityto avanso 6611,40 Eur likutis. Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, reglamentuojančiomis avanso panaudojimą, užskaitymą ir grąžinimą, bei Sutarties sąlygomis, Agentūra priėmė sprendimą susigrąžinti neužskaitytą avanso dalį. Sprendime dėl grąžintinų lėšų detalizuota, kad susigrąžinama likusi su pateiktomis veiklos ataskaitomis neužskaityta išmokėto avanso dalis, t. y. avanso suma, išmokėta pagal veiklos ataskaitą VA001, apmokėtą 2024-09-27. Pareiškėjai 2025-10-10 per INVESTIS sistemą buvo išsiųstas pranešimas „Pranešimas apie projekto Nr. 02-018-K-0228 veiklos ataskaitos Nr. VA-007 patvirtinimą“ Nr. INV-175530. Jame aiškiai nurodyta, kad tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta 25 910,40 Eur suma, netinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta 252,58 Eur suma, įskaityta projektui išmokėto avanso suma – 19 188,60 Eur, likusi nepanaudota avanso suma – 6 611,40 Eur. Tai patvirtina, kad galutinės veiklos ataskaitos tvirtinimo metu pareiškėja buvo aiškiai informuota tiek apie užskaitytą avanso dalį, tiek apie nepanaudoto avanso likutį. Agentūra 2025-11-18 pareiškėjai išsiuntė sprendimą dėl grąžintinų lėšų, kuriame nurodė, kad nepanaudota (nesudengta) 6 611,40 Eur avanso dalis turi būti grąžinta į asignavimų valdytojo sąskaitą.

Agentūra paaiškino, kad pareiškėjos skundo teiginiai, jog Agentūra pažeidė Taisyklių 185–190 punktuose įtvirtintą pareigą informuoti projekto vykdytoją apie nustatytus neatitikimus ir grąžintinas lėšas neatitinka Taisyklių nuostatų turinio. Taisyklių 185–190 punktai reglamentuoja tik ESF+, EGADP ir TPF projektų dalyvių duomenų rinkimą, anketų pildymą, tvarkymą ir jų pateikimo terminus. Šios nuostatos susijusios su projekto dalyvių (fizinių asmenų) duomenų administravimu ir nėra susijusios nei su avanso administravimu, nei su netinkamų išlaidų nustatymu ar grąžintinų lėšų administravimu. Pareiškėjos cituojama frazė „<...>Administruojančioji institucija, nustačiusi

projekto vykdytojo pateiktuose dokumentuose neatitikimų ar netinkamų finansuoti išlaidų, privalo nedelsdama informuoti projekto vykdytoją...“ Taisyklėse neegzistuoja. Pareiškėjos citata neatitinka galiojančių Taisyklių nuostatų. Todėl teiginiai dėl pažeistų Taisyklių 185–190 punktų yra nepagrįsti. Agentūra paaiškino, kad galiojantis Taisyklių 187 punktą reglamentuoja dalyvio anketos duomenų tvarkymą ir jokios pareigos ar draudimo, susijusio su avanso užskaitymu ar gražintinų lėšų nustatymu, nenustato. Pareiškėjos argumentai grindžiami neegzistuojančiomis nuostatomis ir negali būti laikomi teisiškai pagrįstais. Be to, net jeigu administruojančioji institucija turėtų pareigą atskirai informuoti projekto vykdytoją prieš priimdama sprendimą dėl gražintinų lėšų, nagrinėjamu atveju tokia pareiga įvykdyta. 2025-10-10 pranešime per INVESTIS sistemą pareiškėjai buvo aiškiai nurodyta, kad su galutine veiklos ataskaita buvo sudengtas 19 188,60 Eur avansas, o likusi nepanaudota avanso suma sudaro 6 611,40 Eur. Taigi, pareiškėja galutinės veiklos ataskaitos tvirtinimo metu buvo informuota tiek apie avanso užskaitytą dalį, tiek apie gražintiną avanso likutį. Vėliau Agentūra 2025-11-18 priėmė sprendimą dėl gražintinų lėšų, įgyvendindama anksčiau pareiškėjai pateiktą informaciją apie gražintino avanso sumą.

Agentūra nurodė, kad pareiškėja skunde nepagrįstai teigia, jog 6 611,40 Eur avanso gražinimas reiškia netinkamų išlaidų nustatymą ar finansinės korekcijos taikymą. Vadovaujantis Taisyklių 160 punkto nuostata „Projekto vykdytoji apmokamos administruojančiosios institucijos nustatytos tinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos, apskaičiuotos pagal projekto veiklos finansuojamąją dalį.“, projektui gali būti apmokamos tik tinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos, apskaičiuotos pagal projekto finansuojamąją dalį (intensyvumą). Įvertinus su galutine veiklos ataskaita deklaruotas išlaidas, tinkamomis finansuoti pripažinta 25 910,40 Eur suma. Atsižvelgus į Sutartyje nustatytą 74,06 proc. finansavimo intensyvumą apskaičiuota, kad Projektui būtų mokėtina ne daugiau kaip 19 188,60 Eur projekto finansavimo lėšų suma (jeigu avansas nebūtų buvęs išmokėtas arba būtų sudengtas anksčiau nei su galutine veiklos ataskaita). Ši apskaičiuota suma 19 188,60 Eur buvo užskaityta su galutine veiklos ataskaita (Projekto vykdytoji buvo išmokėtas 25 800 Eur avansas). Tai reiškia, kad avansas užskaitytas maksimaliu galimu dydžiu, kiek leido patvirtintos tinkamos išlaidos. Kadangi apskaičiuota finansavimo suma pagal galutinę veiklos ataskaitą buvo mažesnė nei išmokėtas avansas, susidarė 6 611,40 Eur nesudengto avanso skirtumas, kurio tinkamos išlaidos nepadengė. Agentūra atkreipė dėmesį, kad avansas yra tik išankstinis būsimų tinkamų išlaidų finansavimas. Todėl galutinis avanso užskaitymas negali viršyti galutinai pagal tinkamas išlaidas apskaičiuotos finansavimo sumos. Jei avansu išmokėta suma yra didesnė nei projektui pagal galutinę veiklos ataskaitą patvirtinta finansavimo suma, susidariusi avanso dalis laikoma finansavimo permoka, kuri pagal Taisyklių nuostatas privalo būti gražinta. Pareiškėjai Projekto pradžioje su pirmą veiklos ataskaita (VA001) buvo išmokėtas 25 800 Eur avansas. Matyti, kad avansu išmokėta suma viršija galutinę pagal tinkamas išlaidas ir finansavimo intensyvumą apskaičiuotą finansavimo sumą. Šis 6 611,40 Eur skirtumas nėra nei naujai nustatytos netinkamos išlaidos, nei finansinė korekcija, tai yra neužskaityta avanso dalis, kurio nepadengia su galutine veiklos ataskaita deklaruotos ir pripažintos tinkamomis finansuoti išlaidos. Avanso užskaitymas atliktas tiek, kiek leido faktiškai patirtų tinkamų išlaidų suma ir finansavimo intensyvumas, t. y. 19 188,60 Eur buvo užskaityta, o 6 611,40 Eur dėl objektyvaus tinkamų išlaidų trūkumo liko neužskaityta. Administruojančioji institucija neturi diskrecijos nepripažinti šios sumos gražintina ar ją savavališkai sumažinti. Taisyklės ir Sutartis imperatyviai įpareigoja gražinti avansu išmokėtas, tinkamomis išlaidomis nepadengtas sumas. Avansas nebuvo užskaitomas tarpinių veiklos ataskaitų teikimo metu vadovaujantis Taisyklių nuostatomis ir veiklos ataskaitos forma. Projekto vykdytojas kiekvieno mokėjimo prašymo metu turi galimybę nurodyti užskaitomo avanso dydį. Pareiškėja, teikdama tarpines veiklos ataskaitas, tokio poreikio neišreiškė, todėl avanso užskaitymas nebuvo atliekamas anksčiau ir, vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, visas avanso užskaitymas privalėjo būti atliktas su galutine veiklos ataskaita. Atsižvelgus į tai, kad su galutine veiklos ataskaita deklaruotų tinkamų išlaidų suma buvo mažesnė nei išmokėtas avansas, dalis avanso objektyviai negalėjo būti užskaityta, dėl šios priežasties priimtas sprendimas dėl neužskaityto avanso gražinimo. Pareiškėjo argumentas skunde, kad „visi mokėjimai buvo patvirtinti, todėl avansas turėjo būti užskaitytas visas“, neatitinka finansavimo schemos logikos. Vadovaujantis Taisyklėmis avansas gali būti užskaitomas tik tiek, kiek jam užskaityti pakanka

tinkamomis finansuoti pripažintų išlaidų proporcingai pagal Projekto sutartyje nustatytą finansavimo intensyvumą.

Dėl pareiškėjos teiginio, kad Agentūra esą privalėjo užskaityti visą avansą, Agentūra paaiškino, kad pareiškėja remiasi Taisyklių 147, 148, 150.2, 152 ir 159 punktais, tačiau pateikia jų turinį, kuris neatitinka galiojančių Taisyklių nuostatų. Skunde cituojamos nuostatos yra iškraipytos, dalis neegzistuoja, o likusios taikytinos kitais atvejais, kurie nėra susiję su avanso užskaitymu. Taisyklių 147 punktą reglamentuoja administruojančiosios institucijos galimybę nustatyti projektų vykdytojų su veiklos ataskaitomis teikiamų išlaidų pagrindimo dokumentų sąrašą. Jis nenustato pareigos užskaityti visą avansą ar imperatyvo, kad avanso lėšos turi būti užskaitomos nepriklausomai nuo tinkamų išlaidų sumos. Taisyklių 148 punktą nustato kokius išlaidų pagrindimo dokumentus projekto vykdytojas turi pateikti kartu su veiklos ataskaita. Ši nuostata reglamentuoja dokumentų pateikimą, o ne avanso užskaitymo apskaičiavimą. Taisyklių 152 punkte nustatomi reikalavimai projekto vykdytojo sąskaitoms, kai projektui finansuoti numatoma išmokėti avansą. Ši nuostata yra susijusi su avansu išmokamų lėšų apskaitos atskyrimu, tačiau neįtvirtina pareiškėjos skunde cituojamos taisyklės apie „<...>privalomą viso avanso užskaitymą su paskutine veiklos ataskaita<...>“. Pareiškėjos cituojamas Taisyklių 150.2 papunktis Taisyklėse neegzistuoja, todėl bet kokie argumentai, grindžiami šio papunkčio turiniu, teisiniu požiūriu yra niekiniai. Pareiškėja taip pat nepagrįstai remiasi Taisyklių 159 punktu, teigdama, kad, finansinės patikros metu nenustačius trūkumų, Agentūra privalėjo „užskaityti visą avansą“. Tačiau Taisyklių 159 punktą nustato, jog jeigu nustatoma, kad neužtikrinamas efektyvus avanso panaudojimas, administruojančioji institucija įvertina avanso poreikio sumažėjimą ir gali sumažinti mokėtiną sumą arba inicijuoti avanso (jo dalies) susigrąžinimą. Šio punkto paskirtis suteikti Agentūrai galimybę mažinti mokėtinas sumas arba inicijuoti avanso grąžinimą, kai avansas naudojamas neefektyviai, tai priemonė, taikoma esant avanso neefektyvaus panaudojimo atvejui, o ne taisyklė, pagal kurią būtų skaičiuojamas galutinis avanso užskaitymo dydis. Agentūra nenustatė avanso panaudojimo neefektyvumo, todėl nebuvo jokio pagrindo taikyti Taisyklių 159 punkte numatytų priemonių. Finansinės patikros metu 2025-10-01 – 2025-10-02 trūkumų nenustatyta. Tai patvirtina, kad avansas buvo naudojamas tinkamai. Tačiau tinkamas avanso panaudojimas nesukuria teisės užskaityti avansą didesne apimtimi, nei leidžia tinkamos išlaidos ir finansuojamos dalies dydis (intensyvumas). Avanso neužskaityta dalis susidarė ne dėl efektyvumo trūkumo, bet vien dėl to, kad galutinė tinkamų išlaidų suma yra mažesnė už avansą. Todėl pareiškėjos teiginys, kad patikros vietoje rezultatai reiškia ir avanso užskaitymo prievolę, neatitinka Taisyklių nuostatų. Neužskaitytos avanso dalies dydis nustatomas vadovaujantis galutinėje veiklos ataskaitoje patikrinta tinkamų finansuoti išlaidų suma ir Sutartyje nustatytu finansavimo intensyvumu. Šis dydis nėra siejamas su patikros vietoje išvados, kadangi patikra vertina įgyvendinimo atitiktį, o ne lemia galutinį finansuotinių išlaidų ir užskaitomo avanso santykį.

Agentūra paaiškino, kad pareiškėjos nuorodos į ABTĮ 8 straipsnį yra nesusijusios su nagrinėjamu teisiniu santykiu, kadangi ši norma reglamentuoja bylų nagrinėjimo teisme viešumą ir teismo posėdžių atvirumą ar uždarumą. Ji taikoma tik administraciniams teismams, nagrinėjantiems bylas, ir nėra susijusi su Agentūros, kaip administruojančiosios institucijos, priimamų administracinių sprendimų teisėtumo vertinimu. Todėl pareiškėjos rėmimasis ABTĮ 8 straipsniu yra teisiškai nepagrįstas.

Dėl VAI 8 straipsnio nuostatų Agentūra paaiškino, kad VAI 8 straipsnis reglamentuoja tik viešojo administravimo subjekto struktūrą. Ši norma nesuteikia asmenims jokių subjektinių teisių dėl konkretaus informavimo apie atskirus administracinius sprendimus ir nenustato jokių taisyklių dėl grąžintinių lėšų sprendimų priėmimo ar įteikimo. Pareiškėjos nurodoma „VAI 8 straipsnio pareiga informuoti“ objektyviai neegzistuoja. Agentūra nurodė, kad pareiškėją informavo du kartus: 2025-10-10 per INVESTIS pareiškėjai buvo aiškiai nurodyta, kokia avanso dalis užskaityta (19 188,60 Eur) ir kokia dalis lieka neužskaityta (6 611,40 Eur); 2025-11-18 pareiškėjai išsiųstas sprendimas dėl grąžintinių lėšų. Tai reiškia, kad net ir vertinant bendroju VAI principų aspektu, pareiškėja buvo tinkamai ir laiku informuota apie pareigą grąžinti neužskaitytą avanso dalį.

Dėl skundo teiginio, kad remiantis Taisyklių 189 punktu sprendimas turėjo būti priimtas ar įkeltas per INVESTIS sistemą, Agentūra pažymėjo, kad Taisyklių 189 punktą nustato tik tai, kad

„Projekto vykdytojas arba JP projekto vykdytojas saugo dalyvių anketas“, o ne administracinių sprendimų dėl gražintinų lėšų įteikimo būdą. Pareiškėjo teiginys, kad „pagal 189 p. sprendimas privalėjo būti priimtas per INVESTIS ir kitaip laikomas neteisėtu“, neturi jokio norminio pagrindo. Sprendime dėl 6 611,40 Eur neužskaitytos avanso dalies gražinimo aiškiai nurodytas faktinis ir teisinis pagrindas, dėl kurio ši suma laikoma gražintina. Sprendime išdėstyti motyvai ir teisės aktai, kuriais remiantis jis priimtas, todėl atitinka visus keliamus reikalavimus.

Skundas tenkintinas dalyje

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2024-05-10 įsakymo Nr. 4-258 „Dėl finansavimo skyrimo“ priedo 1 lentelėje pareiškėjos Projektui skirtos 86 000 Eur finansavimo lėšos (Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (toliau – EGADP) subsidijos lėšos, „*De minimis*“ pagalba) (*duomenys neskelbtini*).

Iš byloje pateiktų dokumentų nustatyta, kad pagal Sutarties 1.1 punktą Sutartis sudaroma siekiant įgyvendinti projektą, kuriam Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2024-05-10 įsakymu Nr. 4-258 „Dėl finansavimo skyrimo“ skirta 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (arba) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) lėšų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Pagal Sutarties 1.2 papunktį projektas įgyvendinamas pagal Sutartyje, 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“ veiklos „Finansinės paskatos startuoliams ir atžalinėms įmonėms kurti DI, blokų grandinės technologijų, robotikos procesų automatizavimo produktus ir sprendimus“ projektų finansavimo sąlygų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 4-877 (toliau – Aprašas), Taisyklėse ir juose nurodytuose Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas sąlygas ir tvarką. Sutarties 1.2 papunktyje nurodyta, kad Taisyklės ir vėlesni jų pakeitimai laikomi Sutarties sąlygomis. Sutarties 7 dalyje nurodytos projektui skiriamos finansavimo lėšos 86 000 Eur EGADP subsidijos lėšos ir 31 160 Eur projekto vykdytojo lėšos, iš viso 117 160 Eur.

Agentūra 2025-10-10 „Pranešimu apie projekto Nr. 02-018-K-0228 veiklos ataskaitos Nr. VA-007 patvirtinimą“ Nr. INV-175530 informavo pareiškėją, kad patvirtino Projekto veiklos ataskaitą Nr. VA-007. Įvertinus veiklos ataskaitoje prašomas pripažinti tinkamomis finansuoti projekto išlaidas: tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta 25 910,40 Eur suma; netinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta 252,58 Eur suma; įskaityta projektui išmokėta avanso 19 188,60 Eur suma; mokėtina suma 6 721,80. Informuojama, kad su paskutine veiklos ataskaita buvo įskaitytas 19 188,60 Eur avansas, likusi nepanaudota avanso suma 6 611,40 Eur.

Agentūra 2025-11-18 raštu Nr. 2025/2-13450 „Pranešimas apie sprendimo dėl lėšų gražinimo priėmimą“ informavo pareiškėją, kad: 1) priimtas sprendimas dėl lėšų gražinimo iš pareiškėjos įgyvendinamo projekto Nr. 02-018-K-0228; 2) priimtame sprendime dėl lėšų gražinimo nurodyta bendra netinkamų finansuoti ir (ar) kitų pagal teisės aktus reikalaujamų gražinti lėšų suma – 6611,40 Eur (detalesnė informacija nurodoma pridedamoje gražintinų lėšų formoje Nr. GL-001); 3) galimi lėšų gražinimo būdai: projektui skirtų finansavimo lėšų suma pervadama į gražintinų lėšų formoje Nr. GL-001 nurodytą sąskaitą, mokėjimo pavedime nurodant įgyvendinamo projekto kodą.

Gražintinų lėšų formoje Nr. GL-001 nurodyta pareiškėja, Projekto kodas Nr. 02-018-K-0228, gražintinų lėšų tipas – avanso gražinimas, gražintinų lėšų suma 6 611,40 Eur (grąžintinų lėšų sumos detalizavimas pagal projekto finansavimo šaltinius pateikiamas Europos Sąjungos investicijų administravimo informacinės sistemos (INVESTIS) duomenų mainų svetainėje, skirtoje INVESTIS elektroninėms paslaugoms teikti (DMS)). Nurodytas pagrindimas: susigražinama likusi su pateiktomis veiklos ataskaitomis neužskaityta išmokėto avanso dalis (avansas išmokėtas VA001), VA001 apmokėta 2024-09-27. Projekto vykdytojui nurodyta gražinti gražintinų lėšų suma 6 611,40 Eur. Asignavimų apskaitos duomenys: 6 611,40 Eur gražintinų lėšų suma EGADP subsidijos lėšos (1.2 stulpelis).

Ginčo situacijai yra aktualūs toliau nurodyti teisės aktai.

2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės) (suvestinė redakcija 2025-11-12 – 2025-12-02), 190 punkte nurodyta, kad įgaliotiems administruojančiųjų institucijų darbuotojams patvirtinus veiklos ataskaitą, kurioje deklaruojamos išlaidos, ir per INVESTIS pateikus mokėjimo duomenis į Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemą (toliau – ir VBAMS), apie tai informuojamas projekto vykdytojas. Pranešime projekto vykdytojui nurodoma ši informacija (jeigu ji turima): tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta veiklos ataskaitos mokėjimo prašymo dalyje nurodytų išlaidų suma (190.1 papunktis); tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažinta veiklos ataskaitos mokėjimo prašymo dalyje nurodytų išlaidų suma, nurodant nepripažinimo priežastis (190.2 papunktis); grąžintinų lėšų, t. y. lėšų, dėl kurių grąžinimo atsakinga administruojančioji institucija priėmė sprendimą (toliau – grąžintinos lėšos), suma, išskaičiuota iš sumos, mokėtinos pagal projekto vykdytojo pateiktą veiklos ataskaitą (190.4 papunktis); avansu išmokėtų lėšų ar jų dalies suma, kuria mažinama pagal patvirtintą veiklos ataskaitą mokėtina suma (190.5 papunktis); faktiškai apmokėtų veiklos ataskaitos mokėjimo prašymo dalyje nurodytų finansavimo sumų ir pagal projekto finansuojamąją dalį apskaičiuotų viso projekto turėjusių būti išmokėtų sumų nuokrypio, įvertinto pagal INVESTIS naudojimo tvarką, suma (190.6 papunktis); pagal patvirtintą veiklos ataskaitą nustatyta mokėtina skirtų finansavimo lėšų suma (190.7 papunktis); administruojančiųjų institucijų sprendimų dėl tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažintų išlaidų apskundimo tvarka (190.8 papunktis). Šių taisyklių 234 punkte nurodyta, kad 2021–2027 metų ES fondų, EGADP, nepanaudotos EGADP ir valstybės biudžeto lėšos, išmokėtos ir (ar) panaudotos pažeidžiant ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, tarptautines sutartis ir (ar) projektų sutartis, ir (ar) kitos pagal ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, tarptautines sutartis ir (ar) projektų sutartis reikalaujamos grąžinti lėšos susigrąžinamos iš projektų vykdytojų ir administruojamos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatyta tvarka. <...>.

Taisyklių (suvestinė redakcija 2025-11-12 – 2025-12-02) 7 punkte nurodyta, kad mokėjimai projekto vykdytojams atliekami ir atliktų mokėjimų, grąžintinų ir grąžintų lėšų apskaita tvarkoma INVESTIS ir Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemoje. INVESTIS taip pat registruojama informacija, susijusi su pažeidimais ir patikromis, taip pat informacija, reikalinga ataskaitoms Europos Komisijai (toliau – EK) pateikti. Taisyklių 8 punkte nurodyta, kad pareiškėjai, teikdami PĮP ir su jais susijusią informaciją, ir projektų vykdytojai, teikdami projektų dokumentus projektų įgyvendinimo metu ir poprojektiniu laikotarpiu, taip pat administruojančiosios institucijos privalo naudotis (išskyrus pagal INVESTIS naudojimo tvarką nustatytas išimtis) INVESTIS duomenų mainų svetaine, skirta INVESTIS elektroninėms paslaugoms teikti (toliau – DMS), kurios naudojimo tvarką nustato CPVA direktorius (toliau – DMS naudojimo tvarka), 12 punkte nurodyta, kad jeigu INVESTIS funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos ir dėl to neįmanoma atlikti veiksmų naudojant INVESTIS, vadovaujančioji institucija, administruojančiosios institucijos ir ministerijos teikia ar kaupia (analogiška forma) reikalingą pasirašytą informaciją, 13 punkte nurodyta, kad jeigu DMS funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, reikalingą informaciją ir dokumentus, susijusius su PĮP ar projekto įgyvendinimu, pareiškėjas ar projekto vykdytojas administruojančiajai institucijai ir administruojančioji institucija pareiškėjui ar projekto vykdytojui teikia pasirašytus raštu (kvalifikuotu elektroniniu parašu).

Taisyklių 137 punkte nurodyta, kad projekto vykdytojas administruojančiajai institucijai teikia veiklos ataskaitas. Kartu su veiklos ataskaita gali būti prašoma išmokėti avansą arba apmokėti patirtas išlaidas. Veiklos ataskaita ir jos dalys rengiamos pagal darbo grupės formas, kurios skelbiamos svetainėje *esinvesticijos.lt*. Taisyklių 140 punkte nurodyta, kad už veiklos ataskaitos tikrinimą, išlaidų pagrindimo dokumentų tikrinimą ir tinkamų finansuoti išlaidų nustatymą atsakinga administruojančioji institucija, 142 punkte nurodyta, kad administruojančioji institucija per 20 darbo dienų (jei kartu su veiklos ataskaita prašoma išmokėti avansą, – per 10 darbo dienų) nuo veiklos

ataskaitos gavimo dienos patikrina ir patvirtina veiklos ataskaitą ir apie tai informuoja projekto vykdytoją, 146 punkte nurodyta, kad administruojančiajai institucijai patvirtinus veiklos ataskaitą, kurioje deklaruojamos išlaidos, ir VBAMS pateikus mokėjimo duomenis, reikalingus išlaidoms apmokėti, apie tai informuojamas projekto vykdytojas. Pranešime projekto vykdytojui nurodoma tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta išlaidų suma, tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažinta išlaidų suma, administruojančiosios institucijos sprendimo dėl tinkamomis finansuoti išlaidomis nepripažintų išlaidų apskundimo tvarka ir kita aktuali informacija, susijusi su veiklos ataskaitos tvirtinimu ar išlaidų projekto vykdytojui apmokėjimu.

Taisyklių 147 punkte nurodyta, kad administruojančioji institucija, įvertinusi projekto specifiką, gali nustatyti sąrašą išlaidų pagrindimo dokumentų, kuriuos projekto vykdytojas turi pateikti su veiklos ataskaita, jei deklaruojamos išlaidos, 148 punkte nurodyta, kad projekto vykdytojas kartu su veiklos ataskaita, kurioje deklaruojamos išlaidos, teikia šiuos išlaidų pagrindimo dokumentus: <...>, 149 punkte nurodyta, kad patirtos išlaidos administruojančiajai institucijai gali būti deklaruojamos nuo projekto sutarties pasirašymo dienos iki projekto sutartyje nustatyto galutinės veiklos ataskaitos pateikimo termino, bet ne vėliau kaip iki: <...>, 150 punkte nurodyta, kad projekto išlaidos apmokamos išlaidų kompensavimo būdu projekto vykdytojui deklaruojant patirtas ir apmokėtas išlaidas, supaprastintai apmokamas išlaidas arba kartu derinant šias abi apmokėjimo formas, 151 punkte nurodyta, kad projekto vykdytojas projekto įgyvendinimo metu privalo užtikrinti tinkamą projekto finansinės apskaitos atskyrimą nuo bendros projekto vykdytojo finansinės apskaitos. Su projektu susiję finansinės apskaitos įrašai turi būti lengvai atskiriami nuo kitų projekto vykdytojo operacijų arba kitų projekto vykdytojo vykdomų projektų operacijų. Šis reikalavimas taikomas ir projekto partneriams, išskyrus, kai partneris yra užsienio subjektas. Projekto operacijų apskaitai tvarkyti rekomenduojama naudoti atskiras sąskaitų plano subsąskaitas arba kitaip jas atskirti, pavyzdžiui, nurodant požymius. Šiame punkte nurodyti reikalavimai netaikomi supaprastintai apmokamoms išlaidoms ir pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) daliai, kuri dengiama iš nuosavo įnašo. Taisyklių 152 punkte nurodyta, kad jei projektui finansuoti numatoma išmokėti avansą, prieš sudarant projekto sutartį, projekto vykdytojas turi turėti kredito įstaigoje specialiai tam projektui atidarytą sąskaitą. Kai projekto vykdytojas gautą avansą paskirsto partneriams ar JP vykdytojas – JP projekto vykdytojams, partneriai ir JP projekto vykdytojai turi turėti kredito įstaigoje specialiai tam projektui ar JP projektui atidarytą sąskaitą. Kai projekto vykdytojas, partneris arba JP projekto vykdytojas yra biudžetinė įstaiga, ji gali vienoje kredito įstaigos sąskaitoje laikyti keliems projektams, finansuojamiems pagal Taisykles, skiriamas finansavimo lėšas, užtikrindama atskirų projektų arba JP projektų lėšų apskaitos atskyrimą. Taisyklių 153 punkte nurodyta, kad projekto sutartyje gali būti numatytas avansas projektams finansuoti (projekto tinkamoms finansuoti išlaidoms apmokėti), 154 punkte nurodyta, kad projektui finansuoti išmokėtas avansas laikinai gali būti panaudotas: <...>, 155 punkte nurodyta, kad didžiausia galima projekto vykdytojui išmokėta ir neįvertinta avanso suma – 30 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos, išskyrus Taisyklių 156 punkte nurodytą atvejį.

Taisyklių 159 punkte nurodyta, kad jeigu tikrindama veiklos ataskaitą administruojančioji institucija nustato, kad vykdant projekto veiklas neužtikrinamas efektyvus avanso panaudojimas, ji įvertina avanso poreikio sumažėjimą ir avansu išmokėtų lėšų suma ar jos dalimi sumažina pagal patvirtintą veiklos ataskaitą mokėtiną sumą arba inicijuoja avansu išmokėtų projekto finansavimo lėšų arba jų dalies susigrąžinimą.

Taisyklių 160 punkte nurodyta, kad projekto vykdytojui apmokamos administruojančiosios institucijos nustatytos tinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos, apskaičiuotos pagal projekto veiklos finansuojamąją dalį. <...>, 164 punkte nurodyta, kad įvykdęs visas projekto veiklas, projekto vykdytojas iki projekto sutartyje nurodyto termino, kuris negali būti ankstesnis kaip 20 darbo dienų po projekto veiklų vykdymo pabaigos (kai projektas finansuojamas EGADP lėšomis, administruojančiosios institucijos ir projekto vykdytojo bendru sutarimu gali būti nustatytas kitoks terminas), administruojančiajai institucijai turi pateikti nustatytos formos veiklos ataskaitą su užpildyta galutinės projekto įgyvendinimo informacijos dalimi.

Taisyklių 185 punkte nurodyta, kad ESF+ projekto dalyvis, EGADP projekto dalyvis arba TPF projekto dalyvis pasirašo užpildytą dalyvio apklausos anketą arba registruoja duomenis per DMS, taip užtikrinamas pateiktos informacijos teisingumą. Jeigu dalyvio apklausos anketos forma nepildoma, pateiktos informacijos apie ESF+ projekto dalyvį, EGADP projekto dalyvį arba TPF projekto dalyvį teisingumą užtikrina projekto vykdytojas. Taisyklių 187 punkte nurodyta, kad projekto vykdytojas arba JP projekto vykdytojas privalo dalyvio apklausos anketoje pateiktus ESF+ projekto dalyvio, EGADP projekto dalyvio arba TPF projekto dalyvio duomenis tvarkyti vadovaudamasis asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, 189 punkte nurodyta, kad projekto vykdytojas arba JP projekto vykdytojas saugo dalyvių anketas.

Taisyklių 226 punkte nurodyta, kad iš projektų vykdytojų susigražinamos visos su nustatytomis netinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios anksčiau jau buvo pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos, susijusios ir (ar) kitos pagal Taisykles, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus ir (ar) projektų sutartis reikalaujamos gražinti lėšos, 227 punkte nurodyta, kad pagrindas projekto vykdytojui gražinti jo gautas arba jam išmokėtas lėšas yra administruojančiosios institucijos priimtas sprendimas dėl lėšų gražinimo, 228 punkte nurodyta, kad administruojančioji institucija per 3 darbo dienas nuo netinkamų finansuoti išlaidų ir (ar) kitų pagal Taisykles, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus ir (ar) projekto sutartis reikalaujamų gražinti lėšų nustatymo ir (ar) informacijos dėl gražintinų lėšų gavimo dienos priima sprendimą dėl lėšų gražinimo ne vėliau kaip per 40 darbo dienų nuo šio sprendimo apskundimo termino pabaigos, o jeigu sprendimas apskundžiamas teismui, – nuo galutinio ir neskundžiamo sprendimo priėmimo dienos ir per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos pateikia projekto vykdytojui pranešimą, kuris parengtas pagal darbo grupės formą, ir priimtą sprendimą ir apie tai informuoja ministeriją (kai rengiamas jungtinis kvietimas, – visas jungtiniame kvietime dalyvaujantis ministerijas), o kai įgyvendinami RPP1 projektai, – ir RPT. Sprendimo dėl lėšų gražinimo įsigaliojimo diena laikoma jo priėmimo diena. Taisyklių 229 punkte nurodyta, kad sprendimu dėl lėšų gražinimo laikoma administruojančiosios institucijos patvirtinta informacija apie gražintinas lėšas, kuri rengiama pagal darbo grupės formą, arba sprendimas dėl pažeidimo, kai kartu tvirtinama ir informacija apie gražintinas lėšas. Informacija apie gražintinas lėšas teikiama vadovaujantis Gražintinų lėšų formos pildymo instrukcija. Sprendimas dėl lėšų gražinimo turi atitikti VAI nustatytus administraciniam sprendimui taikomus reikalavimus. Taisyklių 234 punkte nurodyta, kad gražintinos lėšos gali būti gražinamos administruojančiajai institucijai išskaičiuojant jas iš sumos, mokėtinos pagal projekto vykdytojo pateiktą ir (arba) kitą (-as) teikiamą (-as) veiklos ataskaitą (-as), arba projekto vykdytojui pervedant jas į sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą kredito įstaigos sąskaitą. Taisyklių 239 punkte nurodyta, kad administruojančioji institucija turi užtikrinti, kad projekto vykdytojui nebūtų išmokamos projektui skiriamos finansavimo lėšos, iki visos gražintinos lėšos bus gražintos, išskyrus atvejus, kai yra priimtas sprendimas atidėti gražintinų lėšų gražinimo terminą, kol sprendime atidėti gražintinų lėšų gražinimo terminą nurodytas terminas dar nėra pasibaigęs, ir kai gražintinos lėšos turi būti gražintos tik lėšų pervedimo būdu, t. y. projekto vykdytojui pervedant jas į sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą kredito įstaigos sąskaitą. Kai sprendimas dėl lėšų gražinimo priimamas iki projekto vykdytojui pateikiant ar pateikus galutinę veiklos ataskaitą, su kuria deklaruojamos išlaidos, administruojančioji institucija privalo užtikrinti, kad šios gražintinos lėšos būtų išskaičiuotos iš galutinėje veiklos ataskaitoje nurodytos mokėtinos sumos ir pagal teikiamą galutinę veiklos ataskaitą nebūtų apmokėtos projekto išlaidos, jei gražinta ne visa gražintinų lėšų suma. Jei pagal galutinę veiklos ataskaitą, su kuria deklaruojamos išlaidos, mokėtinos sumos nepakanka, likusią gražintinų lėšų sumą projekto vykdytojas turi pervesti į sprendime dėl lėšų gražinimo nurodytą kredito įstaigos sąskaitą.

VAI 10 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos (4 punktas); 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas); administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

VAI 13 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad asmeniui, pateikusiam prašymą, ar asmeniui, dėl kurio galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, taip pat

asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją, o kai reikia apsaugoti atitinkamų kategorijų duomenis, – nuasmenintą priimto administracinio sprendimo nuorašą. Atvejais, kai administracinio sprendimo kopija ar nuorašas negali būti pateikti arba kai administracinio sprendimo forma neleidžia užtikrinti visų šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje reikalaujamų duomenų pateikimo, šie duomenys nurodytiems asmenims pateikiami raštu pranešant apie priimtą administracinį sprendimą. Jeigu asmuo nėra nurodęs pageidaujamo administracinio sprendimo ar kitos informacijos gavimo būdo, jie pateikiami tokiu būdu, koku buvo gautas prašymas ar skundas.

Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Agentūros 2025-11-18 Sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Iš pareiškėjos skundo Komisijai matyti, kad pareiškėja nesutinka su Sprendimu tuo aspektu, jog Sprendimas, pareiškėjos manymu, įteiktas pareiškėjai netinkamai. Pareiškėja nurodo, kad Sprendimas buvo atsiųstas elektroniniu paštu ir nebuvo įkeltas į INVESTIS sistemą, todėl nėra laikytinas tinkamai įteiktu ir gali būti laikomas neteisėtu ar neįsigaliojusių. Tai, pareiškėjos manymu, prieštarauja Taisyklių 189 punktui, ABTĮ 8 straipsniui, VAĮ 10 straipsniui dėl sprendimų įteikimo tvarkos.

Pareiškėja skunde neginčija fakto, jog 2025-11-18 gavo Agentūros Sprendimą elektroniniu paštu. Iš Agentūros Komisijai pateiktos informacijos matyti, kad Sprendimas INVESTIS sistemoje buvo įkeltas 2025-11-28, o pareiškėja INVESTIS sistemoje šį Sprendimą peržiūrėjo 2025-11-30.

Agentūros parengtų dokumentų pateikimo tvarka gavėjams reglamentuota ir detalizuota Taisyklėse. Taisyklių 8 punkte nurodyta, kad administruojančiosios institucijos privalo naudotis (išskyrus pagal INVESTIS naudojimo tvarką nustatytas išimtis) INVESTIS duomenų mainų svetaine, skirta INVESTIS elektroninėms paslaugoms teikti (toliau – DMS), kurios naudojimo tvarką nustato CPVA direktorius (toliau – DMS naudojimo tvarka). Taisyklių 13 punkte aptartos išimtinės aplinkybės – jeigu DMS funkcinės galimybės nepakankamos ar laikinai neužtikrinamos, reikalingą informaciją ir dokumentus, susijusius su PIP ar projekto įgyvendinimu, pareiškėjas ar projekto vykdytojas administruojančiajai institucijai ir administruojančioji institucija pareiškėjui ar projekto vykdytojui teikia pasirašytus raštu (kvalifikuotu elektroniniu parašu). Nurodytų teisės normų turinys atskleidžia, kad jose nėra ribojimo administracinį sprendimą asmeniui pateikti elektroniniu paštu.

Nagrinėjamu atveju Agentūra pateikė pareiškėjai kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytą Sprendimą tiek elektroniniu paštu, tiek per INVESTIS sistemą. Atsižvelgus į tai, darytina išvada, kad Agentūra nepažeidė nurodytų teisės aktų nuostatų dėl priimto Sprendimo pateikimo pareiškėjai.

Pareiškėja nesutinka su Sprendimu ir tuo aspektu, kad, pareiškėjos nuomone, Agentūra prieš nustatydamą gražintinas lėšas bei ataskaitos tvirtinimo metu turėjo informuoti pareiškėją apie neužskaitytą avansą, kurį ketinama susigrąžinti, bei suteikti pareiškėjai galimybę ištaisyti trūkumus.

Iš byloje pateiktų dokumentų, t. y. Agentūros 2025-10-10 „Pranešimo apie projekto Nr. 02-018-K-0228 veiklos ataskaitos Nr. VA-007 patvirtinimą“ Nr. INV-175530, matyti, kad šiuo pranešimu Agentūra patvirtino Projekto veiklos ataskaitą Nr. VA-007. Pranešime yra nurodyta šio pranešimo apskundimo teismui ar Komisijai teisė. Pareiškėja neskundžia minėto pranešimo, šis Agentūros 2025-10-10 pranešimas nėra ginčo šioje byloje objektas.

Pareiškėja nesutinka su Sprendimu ir dėl to, kad visi mokėjimai buvo patvirtinti, todėl, pareiškėjos manymu, avansas turėjo būti užskaitytas.

Iš byloje pateiktų dokumentų – 2025-07-28 „Pranešimo apie projekto Nr. 02-018-K-0228 patikros vietoje Nr. PTV-02 rezultatus“ Nr. INV-138608 matyti, kad Agentūra informavo pareiškėją apie 2025-07-23 atliktos Projekto patikros vietoje rezultatus: neatitikimų nenustatyta, pastebėjimai neteikiami. Iš kito dokumento – Patikros vietoje duomenų ataskaitos Nr. PTV-01 matyti, kad buvo atlikta finansinė patikra nuo 2025-10-01 iki 2025-10-02. Pastebėjimų ir rekomendacijų nenustatyta. Agentūra 2025-10-10 „Pranešimu apie projekto Nr. 02-018-K-0228 veiklos ataskaitos Nr. VA-007 patvirtinimą“ Nr. INV-175530 informavo pareiškėją, kad patvirtino Projekto veiklos ataskaitą Nr. VA-007. Įvertinus veiklos ataskaitoje prašomas pripažinti tinkamomis finansuoti projekto išlaidas: tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažinta 25 910,40 Eur suma; netinkamomis finansuoti išlaidomis

pripažinta 252,58 Eur suma; įskaityta projektui išmokėta avanso 19 188,60 Eur suma; mokėtina suma 6 721,80. Informuojama, kad su paskutine veiklos ataskaita buvo įskaitytas 19 188,60 Eur avansas, likusi nepanaudota avanso suma 6 611,40 Eur.

Atsižvelgus į Agentūros 2025-10-10 pranešime ir Agentūros atsiliepime nurodytą informaciją, darytina išvada, kad Agentūra 2025-10-10 „Pranešime apie projekto Nr. 02-018-K-0228 veiklos ataskaitos Nr. VA-007 patvirtinimą“ nurodė, kad buvo įskaityta projektui išmokėta avanso 19 188,60 Eur suma. Pareiškėja neskundžia minėto pranešimo, šis Agentūros 2025-10-10 pranešimas nėra ginčo šioje byloje objektas.

Pareiškėja skunde nurodė, kad Agentūra pažeidė gero administravimo principą.

Kaip nurodyta Taisyklių 227 punkte, pagrindas projekto vykdytojui grąžinti jo gautas arba jam išmokėtas lėšas yra administruojančiosios institucijos priimtas sprendimas dėl lėšų grąžinimo. Taisyklių 229 punkte nurodyta, kad sprendimas dėl lėšų grąžinimo turi atitikti VAI nustatytus administraciniam sprendimui taikomus reikalavimus. Komisija pažymi, kad Agentūros Sprendimas, vadovaujantis VAI 2 straipsnio 5 dalimi, yra vertinamas kaip administracinis sprendimas, kuriuo išreikšta Agentūros valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta pareiškėjai. Pažymėtina ir tai, kad Sprendimas turi atitikti ir VAI 10 straipsnio 5 dalies nuostatas.

Įvertinus Sprendimo atitikimą VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto nuostatoms, nustatyta, kad Sprendime nėra nurodytas jo priėmimo teisinis pagrindas. Agentūra Sprendime nenurodė jokių teisės aktų ir jų nuostatų, kuriomis rėmėsi priimdama Sprendimą, įpareigojantį pareiškėją grąžinti avansą. Iš Sprendime nurodytos informacijos matyti, kad jame yra nurodyta vien tik pareiškėjos pareiga grąžinti (tvarkomasis veiksmas) 6 611,40 Eur neužskaitytą išmokėto avanso dalį. Tačiau Sprendime nėra nurodytos jokios kitos faktinės aplinkybės, iš kurių visumos būtų galima suprasti kaip yra apskaičiuota (nustatyta) būtent tokio dydžio grąžintina suma. Taigi, Sprendime nėra nurodytas ir Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ar kitos sprendimui priimti įtakos turėjusios aplinkybės.

Sprendime nurodyta, kad susigrąžinama likusi su pateiktomis veiklos ataskaitomis neužskaityta išmokėto avanso dalis. Tačiau iš Sprendimo nėra aišku kada ir kokio dydžio avansą pareiškėja gavo, su kokiomis ataskaitomis ir dėl kokių priežasčių nebuvo užskaityta pareiškėjai išmokėto avanso dalis. Sprendime nėra jokių skaičiavimų, paaiškinimų kokiais faktais remiantis ir kaip apskaičiuota grąžintina suma. Pažymėtina ir tai, kad faktinės aplinkybės nėra susietos su teisės normomis. Atsižvelgus į tai matyti, kad Sprendime nėra nurodyti ir jo priėmimo motyvai, kaip to reikalaujama pagal VAI 10 straipsnio 5 dalies 6 punkto nuostatas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra nurodęs, kad asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, pobūdžio (skundas, pareiškimas, prašymas), turi teisę, kad šis kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka (pvz., 2018-09-18 nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-651-624/2018).

LVAT formuoja praktiką, kad individualiame administraciniame akte motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi, priimdamas administracinį aktą (LVAT 2018-04-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1470-756/2018, 2019-03-28 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-432-502/2019, 2021-09-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2099-602/2021). Nurodyta teisės norma yra siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2020-11-11 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1548-629/2020, 2021-10-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A-2422-602/2021). Individualiam administraciniam aktui taip pat yra keliamas motyvuotumo reikalavimas. Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl

tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (LVAT 2020-10-28 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2756-662/2020, 2021-06-16 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1555-575/2021).

Proceso požiūriu nemotyvuotas administracinis sprendimas, kuris daro neigiamą poveikį subjekto teisėms ar interesams, negali būti pripažintas teisėtu, nes riboja subjekto teises skųsti tokį aktą ir apsunkina tokio akto teisminę kontrolę. Tai prieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje įtvirtintai asmens teisei į teisminę gynybą, įskaitant tinkamą teismo procesą bei teisingą bylos išnagrinėjimą (Europos Žmogaus Teisių Teismo 2001-09-27 sprendimas *Hirvisaari* prieš Suomiją, pareiškimo Nr. 49684/99, 33 punktas, LVAT 2014-09-23 nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-47/2014).

LVAT praktikoje yra pripažinta, kad institucijos sprendime turi būti nurodyti tokį sprendimą lėmę argumentai ar motyvai. Sprendimas, kuriame nenurodomi išsamūs tokį sprendimą lėmę argumentai ar motyvai, laikomas neatitinkančiu imperatyvių VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų. Taigi, skundžiamas Sprendimas neatitinka minėtų VAĮ reikalavimų, todėl naikintinas.

Dėl pareiškėjos skundo reikalavimo įpareigoti Agentūrą atlikti avanso užskaitymą pagal 2025-10-10 patvirtintą galutinę veiklos ataskaitą Nr. VA-007 (likusios neužskaitytos projekto avanso dalies užskaitymą), pažymėtina, kad Komisija yra nepriklausoma kvaziteisminė institucija ir negali perimti viešojo administravimo subjektui, šiuo atveju, Agentūrai, priskirtinų funkcijų, todėl šis skundo reikalavimas atmestinas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos MB (*duomenys neskelbtini*) skundą tenkinti dalyje.

Panaikinti Agentūros 2025-11-18 rašte Nr. 2025/2-13450 „Pranešimas apie sprendimo dėl lėšų gražinimo priėmimą“ ir GL-001 formoje (toliau – Sprendimas) nurodytą sprendimą dėl 6 611,40 Eur gražinimo.

Kitoje dalyje skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai

Žydrūnas Plytnikas

Vesta Šliogerytė